

Protokół z 31. posiedzenia Rady Organizacji Pacjentów przy ministrze właściwym do spraw zdrowia z dnia 6 listopada 2023 r.

W dniu 6 listopada 2023 r. odbyło się 31. posiedzenie Rady Organizacji Pacjentów przy ministrze właściwym do spraw zdrowia. Posiedzenie odbyło się w formule hybrydowej - w trybie stacjonarnym w siedzibie Ministerstwa Zdrowia i on-line za pośrednictwem aplikacji Teams.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady Organizacji Pacjentów, Pan Piotr Bromber Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia, Pan Dariusz Poznański Dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego, Pani Marzanna Bieńkowska z-ca Dyrektora Departamentu Współpracy w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta oraz zaproszeni goście: Pani Sylwia Bakuła-Wieczorek, Pani Sandra Szerszeń, Pani Anna Raczyńska vel Wasiluk-Paciorek i Pan Grzegorz Byszewski z Koalicji Izb Handlowych dla Zdrowia, Pani prof. Beata Jagielska ze Szpitala Grochowskiego, Pan prof. Andrzej Śliwczyński z Państwowego Instytutu Medycznego MSWiA, Pani Prof. Agnieszka Neumann-Podczaska z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Pan Łukasz Salwarowski i Pan Wojciech Kałusiński ze Stowarzyszenia Manko oraz Pani Iwona Kasprzak Dyrektor Departamentu Gospodarki Lekami w Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia.

W posiedzeniu uczestniczyło 12 członków Rady.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Rady, który po przywitaniu uczestników przedstawił tematy obejmujące kwestie:

- zasiłków dla matek po niepowodzeniach położniczych przyznawanych niezależnie od ustalenia płci dziecka,
- opóźnienia w dostępie do terapii w ramach programów lekowych,
- programu pilotażowego przeglądów lekowych oraz kampanii społecznej „Zażywaj Leki Bezpiecznie”.

W kwestii zasiłków dla matek po niepowodzeniach położniczych głos zabrała Pani Joanna Pietrusiewicz, która zauważyła, że brak stosowanych regulacji niepotrzebnie potęguje traumatyczne przeżycia rodziców dzieci martwo urodzonych oraz utrudnia skorzystanie z przysługujących uprawnień. Zaapelowała o podjęcie zdecydowanych działań naprawczych oraz definitywne rozstrzygnięcie pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych. W opinii obecnego na spotkaniu Pana Dariusza Poznańskiego Dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego rozwiązaniem powyższej sytuacji mogłaby być refundacja przez NFZ kosztów badania genetycznego tkanek płodu w celu ustalenia płci dziecka w przypadku urodzenia martwego. Drugim możliwym rozwiązaniem mogłoby być przyjęcie za podstawę do wypłacenia zasiłków przez ZUS zaświadczenia wydanego przez lekarza ginekologa lub położną.

Drugim punktem posiedzenia był temat dotyczący opóźnień w dostępie do terapii w ramach programów lekowych, który w imieniu Koalicji Izb Handlowych dla Zdrowia przedstawiła Pani Sylwia Bakuła-Wieczorek. W dyskusji udział wzięli również przedstawiciele NFZ, federacji szpitali i eksperci zewnętrzni. Pan prof. Andrzej Śliwczyński z Państwowego Instytutu Medycznego MSWiA przedstawił rekomendacje dotyczące skrócenia procesu udostępniania leku pacjentom w programach lekowych od chwili decyzji administracyjnej do faktycznego zastosowania produktu leczniczego. W przygotowanym opracowaniu zaproponowano rozwiązania organizacyjne i standaryzacyjne w szczególności zasugerowano, aby terminy ogłaszania postępowań miały miejsce w tej samej dacie we wszystkich województwach. Zwrócono również uwagę na podjęcie niezbędnych rozwiązań legislacyjnych w tym odejście od formuły konkursu na rzecz rokowań z podmiotami leczniczymi spełniającymi kryteria udzielania świadczeń w danym programie. Głos w dyskusji zabrała również Pani prof. Beata Jagielska ze Szpitala Grochowskiego, która zwróciła uwagę na utrudniony dostęp do programów lekowych pacjentów z małych miejscowości (wykluczenie komunikacyjne) oraz na trudności finansowe podmiotów leczniczych przy realizacji programów (rozliczanie środków następuje po 3 miesiącach).

Do powyższego odniosła się Pani Iwona Kasprzak Dyrektor Departamentu Gospodarki Lekami w Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia, która zauważyła, że w 2023 roku przyjęte zostało założenie dotyczące maksymalnego skrócenia czasu od kiedy jest możliwość przeprowadzenia postępowania konkursowego do zawarcia umowy, czyli rzeczywistego dostępu do terapii. Zapewniła, że NFZ monitoruje sytuacje w tym zakresie. Wskazała również, że kontraktowanie programów lekowych w poszczególnych oddziałach wojewódzkich przebiega według różnego harmonogramu. Umowy zawierane są w różnym terminie i ten dostęp regionalnie się różni. Wspomniała również, że opóźnienia wynikają czasem z podejścia placówki i konkurencji ze sobą różnych świadczeń, które szpital realizuje (pomimo spełniania kryteriów zakwalifikowania do leczenia, pacjent czeka na termin wizyty u lekarza, który mógłby go włączyć do terapii). Obecnie problem opóźnień w dostępie do świadczeń gwarantowanych dotyczy głównie nowych programów. Wyjaśniła, że opóźnienia czy nierówność w dostępie mogą wynikać ze specyfiki podmiotów. Wskazała również, że korzystną sytuacją jest rozbudowa dotychczasowych programów o nowe cząsteczki, bo wtedy dostęp pacjentów do leczenia jest właściwie od dnia obowiązywania decyzji o objęciu refundacją. Wtedy szpital może nawet ogłosić postępowanie przetargowe w momencie publikacji listy, jeszcze przed jej wejściem w życie i kwalifikować pacjentów do terapii.

Kolejnym tematem posiedzenia była prezentacja wyników programu pilotażowego przeglądów lekowych, który przedstawiła Pani dr hab. n. med. prof. UMP Agnieszka Neumann-Podczaska. Wyjaśniła, że przegląd lekowy to całościowa ocena farmakoterapii prowadzona w aptekach ogólnodostępnych, polegająca na weryfikacji wszystkich leków i preparatów przyjmowanych przez pacjenta. Dodała, że przegląd odbył się na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie programu pilotażowego przeglądów lekowych i sfinansowany został przez NFZ. To projekt usługi farmaceutycznej skierowany do starszych pacjentów z wielolekowością. W pilotażu udział wzięło 75 placówek aptecznych, które przeprowadziły 850 przeglądów lekowych w całej Polsce. Uczestnikami pilotażu było 557 kobiet i 293 mężczyzn, w tym 772 pacjentów powyżej 60. roku życia, którzy zażywali średnio 16 preparatów dziennie. Z przedstawionych danych wynika, iż pacjentom w wyniku przeglądu lekowego średnio udało się odjąć więcej niż dwa preparaty. Dzięki interwencjom farmaceutów udało się też zmniejszyć liczbę interakcji typu lek-lek i lek-choroba u 60% pacjentów. Zmniejszyła się również liczba problemów lekowych, takich jak zbędna lub niewłaściwa terapia oraz liczba interakcji i stanów nieleczonych. Z uwagi na pozytywny odbiór programu przez pacjentów, zaapelowała do Rady o wsparcie dla dodania tej usługi do koszyka świadczeń gwarantowanych. Wspomniała również o powstaniu Polskiego Towarzystwa Opieki Farmaceutycznej i współpracy ze Stowarzyszeniem Manko, w ramach której powstała kampania społeczna „Zażywaj leki bezpiecznie”.

Głos zabrał również Pan Łukasz Salwarowski ze Stowarzyszenia Manko, który wyjaśnił, że w ramach kampanii „Zażywaj leki bezpiecznie” oferowane są spotkania dla seniorów, podczas których poza przeglądami lekowymi, prowadzone są działania mające na celu uzyskanie dofinansowania na przeglądy lekowe. Zachęcił organizacje pacjentów do partnerstwa przy kampanii. Decyzją Przewodniczącego w najbliższym czasie Rada przedyskutuje temat przeglądu lekowego i w ramach swoich możliwości organizacyjnych udzieli wsparcia.

Ostatnim punktem posiedzenia były sprawy różne, wśród których zasygnalizowany został problem powikłań poporodowych u kobiet (Pani Krystyna Wechmann) oraz trudności w rehabilitacji poszpitalnej pacjentów po operacjach wzroku (Pani Elżbieta Oleksiak). Decyzją Przewodniczącego Rady tematy te zostaną poruszone na kolejnych posiedzeniach.

Podczas posiedzenia przedstawione zostały również efekty pracy Zespołu ds. Polski wolnej od nikotyny oraz Zespołu ds. szczepień, które przedstawiły Pani Anna Śliwińska oraz Pani Magdalena Kołodziej. Efektem prac obu Zespołów będzie przygotowanie rekomendacji dla Ministra Zdrowia celem wdrożenia stosownych zmian.

Na zakończenie członkowie Rady przyjęli w drodze głosowania stanowisko w sprawie oznakowania żywności przy pomocy systemu Nutri-Score – głosowało 11 członków Rady.

Kolejne posiedzenie Rady odbędzie się w dniu 4 grudnia 2023 r.

Na tym posiedzenie zakończono.

Opracowanie:

Joanna Pożniak Departament Dialogu Społecznego

Akceptacja:

Jakub Bydłoń Sekretarz Rady Organizacji Pacjentów